

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૮૪/૨૦૨૦

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૮૫/૨૦૨૦

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૪૮૬/૨૦૨૦

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન ભટ્ટ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.

=====

શૈલેષ ગોરધનભાઈ નાઈ,
શૈલેષભાઈ પંચિયાભાઈ વાસવા અને
રાજેન્દ્ર કાશીનાથ સમુદ્ર
વિરુદ્ધ
ગુજરાત રાજ્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદારો માટે શ્રી પી. પી. મજમુદાર અને ઋષભ એચ. મુનશો, વકીલ
સામાવાળાઓ –રાજ્ય સત્તામંડળો માટે શ્રી હેનીલ એમ શાહ, એજીપી

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન ભટ્ટ

તારીખ:૦૧/૦૮/૨૦૨૫

સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો

૧.૧ આ અરજીઓમાં સામેલ મુદ્દો એ જ આરોપમાંથી ઉદ્ભવે છે, તેથી સંબંધિત
પક્ષો માટે વિદ્વાન વકીલો દ્વારા ઉઠાવવામ આવેલી દલીલો અને રજૂઆતો સમાન

છે, વિદ્વાન વકીલોની સંમતિ સાથે, આ તમામ અરજીઓ આજે આ અદાલત દ્વારા સાંભળવામાં આવે છે અને નિર્ણય લેવામાં આવે છે.

૧.૨ વર્તમાન અરજીઓ, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ, અરજદારો દ્વારા વિવાદિત આદેશોને રદ કરવા માટે સમાન પ્રાર્થના સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે:(૧) અનુશાસનાત્મક સત્તામંડળ દ્વારા તારીખ ૨૬/૦૩/૨૦૧૮ પસાર કરવામાં આવી, (૨) અપીલ સત્તામંડળ દ્વારા તારીખ ૦૩-૦૧/૦૬ ૨૦૧૮ પસાર કરવામાં આવી અને (૩) રીવિઝનલ ઓથોરિટી દ્વારા તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૧૦ પસાર કરવામાં આવી અને તે રીતે અરજદારોને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કરે છે, જેમ કે તપાસ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

૨. કેસની ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવી છે.

૨.૧ અરજદારો ભરૂચ જિલ્લા પોલીસ અધિક્ષક હેઠળ નિઃશસ્ત્ર હેડ કોન્સ્ટેબલ તરીકે કામ કરી રહ્યા છે.

૨.૨ તેમને ૦૩/૦૩/૨૦૧૮ પર સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા, મુખ્યત્વે આ આરોપ/ઓ માટે કે ઉચ્ચ અધિકારીઓ દ્વારા પ્રતિબંધ અધિનિયમના કડક

અમલીકરણ માટે સૂચનાઓ આપવામાં આવી હતી અને પ્રતિબંધ અધિનિયમનો આરોપી દિનેશ ઉર્ફે બબલૂ અજીત પાટણવાડિયા છે, જે ભરૂચના ઈન્દિરાનગર ઝૂંપડપટ્ટીનો રહેવાસી છે, જે ભરૂચ સિટી 'એ' ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનના અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ આવે છે, લિસ્ટેડ બુટલેગર હોવા છતાં, તમારા પોલીસ સ્ટેશન વિસ્તારમાં વડોદરા ડિવિઝનના આર. આર. સેલના અધિકારીઓ દ્વારા પ્રતિબંધનો કેસ મળી આવ્યો છે.આમ, તમે ગુનાના આરોપીઓની અસામાજિક પ્રવૃત્તિઓ પર અસરકારક નજર રાખવામાં નિષ્ફળ ગયા છો, જે સૂચિબદ્ધ બુટલેગર છે, સ્થાનિક સ્તરે જાતે માહિતી મેળવીને અને આ કેસ શોધીને; અને જેને ધ્યાનમાં રાખીને, તમે તમારા પોલીસ સ્ટેશન વિસ્તારમાં પ્રતિબંધ અધિનિયમનો કડક અમલ/અમલીકરણ સુનિશ્ચિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છો; અને આમ કરીને, તમે ગુજરાત સિવિલ સર્વિસીસ (આચાર) નિયમો, ૧૯૭૧ ના નિયમ-૩ ના પેટા-નિયમ-૧ ની કલમ-૨ નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે, જેમાં તમે ઉદાસીનતા, નિષ્ક્રિયતા, બેદરકારી અને તમારી ફરજમાં વફાદારીનો અભાવ દર્શાવ્યો છે, જેના માટે તમે જવાબદાર છો. .

૨.૩ જ્યારે તેઓ ભરૂચ સિટી 'એ' ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનમાં સર્વેલન્સ રકવોડમાં કામ કરતા હતા, ત્યારે તેઓએ તેમની નિષ્ક્રિયતા અને ફરજમાં ગંભીર બેદરકારી દર્શાવી છે, ડીએસપી, ભરૂચ દ્વારા ૩૦/૦૬/૨૦૧૮ પર આરોપપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું અને તે રીતે અરજદારોને ૧૫ દિવસની અંદર તેમનો

લેખિત જવાબ રજૂ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું અને તે રીતે બોમ્બે પોલીસ (સજા અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૫૬ ના નિયમ-૩ હેઠળ શા માટે સજા ન થવી જોઈએ તેનું કારણ દર્શાવ્યું હતું.

૨.૩ અરજદારો અને અન્ય લોકો સામે આરોપો મૂકવામાં આવ્યા છે, જેમાં પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી સી. બી. ગામિતનો સમાવેશ થાય છે, જેઓ તે સમયે ભરૂચ સિટી 'એ' ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનના પ્રભારી હતા.

૨.૫ અરજદારોએ તેમના લેખિત જવાબ તેમજ બચાવના અંતિમ નિવેદનો રજૂ કર્યા છે અને આરોપોને નકારી કાઢ્યા છે.

૨.૬ બચાવ પક્ષનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો ન હોવાથી, ભરૂચ જિલ્લાના પોલીસ અધિક્ષકે ૧૧/૦૭/૨૦૧૮ પર પ્રારંભિક તપાસ માટે નાયબ પોલીસ અધિક્ષકોની પીઠાસીન અધિકારી તરીકે નિમણૂક કરી છે.

૨.૭ તપાસ અધિકારીએ, રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધા પછી તેમજ સંપૂર્ણ તપાસ કર્યા પછી, ૨૧/૦૮/૨૦૧૮ પર પોતાનો અહેવાલ રજૂ કર્યો છે અને અરજદારોને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કર્યા છે.

૨.૮ ઉપરોક્ત પ્રાથમિક તપાસના તારણોની અવગણના કરીને, ૩૦/૦૬/૨૦૧૮ ની ચાર્જશીટને ધ્યાનમાં રાખીને, ભરૂચ જિલ્લા પોલીસ અધિક્ષકે, શિસ્ત અધિકારી હોવાને કારણે, વિભાગીય તપાસ શરૂ કરી છે અને તે રીતે ૩૦/૧૧/૨૦૧૮ પર અરજદારોને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરી છે કે ભવિષ્યમાં અસર વિના બે વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાનો દંડ તેમના પર કેમ લાદવો જોઈએ નહીં.

૨.૯ અરજદારોએ તેમનો વિગતવાર જવાબ તેમજ સંબંધિત સત્તામંડળને વધારાનો/પૂરક જવાબ સુપરત કર્યો છે અને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોને નકારી કાઢ્યા છે.

૨.૧૦ ઉપરોક્ત વિભાગીય તપાસમાં, શિસ્ત સત્તામંડળે બોમ્બે પોલીસ (સજા અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૫૬ના નિયમ-૩ હેઠળ ૨૬/૦૩/૨૦૧૮ પર અરજદાર પર ભવિષ્યની અસર વિના એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજા લાદવામાં આવી છે; અને તેમને ૦૩/૦૩/૨૦૧૮ થી ૦૭/૦૨/૨૦૧૮ સુધી સસ્પેન્શનના સમયગાળા માટે 'સસ્પેન્ડ' તરીકે ગણવામાં આવશે.

૨.૧૧ નારાજ થતાં, અરજદારોએ ૧૨/૦૪/૨૦૧૯ પર સંબંધિત અપીલીય સત્તામંડળ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી, જેને અપીલીય સત્તામંડળ દ્વારા ૦૩/૦૬/૨૦૧૯ ના આદેશ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી હતી અને આ રીતે શિસ્ત સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની પુષ્ટિ કરી હતી.

૨.૧૨ તેથી, અરજદારોએ ૧૪/૦૮/૨૦૧૯ પર સંબંધિત રીવિઝનલ ઓથોરિટીનો સંપર્ક કર્યો છે.તેને રિવિઝનલ ઓથોરિટી દ્વારા તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૨૦ ના આદેશ દ્વારા પણ નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો અને આ રીતે શિસ્ત સત્તામંડળ તેમજ અપીલ સત્તામંડળના આદેશોની પુષ્ટિ કરી હતી.

૨.૧૩ એ નોંધવામાં આવે છે કે રિવિઝનલ ઓથોરિટીએ શ્રી સી. બી. ગામિત જેવા ગુનેગારોમાંથી એકના કેસની સમીક્ષા કરી છે, જે સંબંધિત સમયે ભરૂચ સિટી 'એ' ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનના પ્રભારી પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર હતા અને તેમની સામે લાદવામાં આવેલા આરોપોમાંથી તેમને મુક્ત કરે છે.અરજદારો સમાન રીતે સ્થિત વ્યક્તિઓ છે.સત્તામંડળે આ જ આક્ષેપો માટે અરજદારોને અલગ સારવાર આપી છે.

૨.૧૪ આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ અદાલતે આ અરજીઓની સુનાવણી કરી છે.

૩. વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.એ નોંધવામાં આવે છે કે આ અદાલતે આ અરજીઓમાં પહેલેથી જ 'નિયમ' જારી કરી દીધો છે, તેથી, વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, આ તમામ અરજીઓની સુનાવણી કરવામાં આવે છે અને આખરે આજે આ અદાલત દ્વારા નિર્ણય લેવામાં આવે છે.

૪.૧ અરજદારો વતી જાણીતા વકીલ શ્રી પી. પી. મજમુદારે રજૂઆત કરી છે કે વિવાદિત આદેશો બોમ્બે પોલીસ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ તેમજ બોમ્બે પોલીસ (સજા અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૫૬ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરે છે; અને શિસ્ત સત્તામંડળે આ મુદ્દાને પૂર્વગ્રહયુક્ત ગણાવ્યો છે અને તેથી, સમગ્ર તપાસ દૂષિત થવી જોઈએ; અને તપાસ અધિકારીના તારણોને ધ્યાનમાં લીધા વિના, શિસ્ત સત્તામંડળે વિવાદિત આદેશ પસાર કર્યો છે; અને શિસ્ત સત્તામંડળે તપાસ અધિકારી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી સામગ્રી પર પોતાનું મન લગાવવું ફરજિયાત છે. અને તપાસ અધિકારીના તારણો સાથે અસંમત થયા પછી, અરજદારને સૂચિત સજા કેમ ન લાદવી જોઈએ તે નિર્દેશ કરતી કારણદર્શક નોટિસ જારી કરતા પહેલા અરજદારને સુનાવણીની કોઈ તક આપવામાં આવી ન હતી; અને સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ વારંવાર અરજદારોને તેમના શ્રેષ્ઠ કાર્ય માટે પુરસ્કારો/ઈનામો જાહેર કર્યા છે; અને જ્યારે બે વ્યક્તિઓ સામે સમાન તથ્યો અને રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના આધારે સમાન આરોપો ઘડવામાં આવ્યા હોય,

ત્યારે એક વ્યક્તિને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવે છે અને બીજાને દંડ કરવામાં આવે છે, જે સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર, મનસ્વી અને ભેદભાવપૂર્ણ છે.

૪.૨ તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, તેમણે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

(૧) (૧૯૯૧) પૂરક ૧ એસ. સી. સી. ૪૧૪-પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય
વિરુદ્ધ અતુલ કૃષ્ણ શૌ

(૨) (૨૦૦૬) ૪ એસ. સી. સી. ૧૫૩-રણજીત સિંહ વિરુદ્ધ ભારત
સંઘ

(૩) (૨૦૧૭) ૪ જી. એલ. આર. ૩૫૮૫-જિતેશકુમાર વલ્લભદાસ
ચોટાઈ વિરુદ્ધ મુખ્ય જિલ્લા ન્યાયાધીશ અને શિસ્ત અધિકારી

(૪) (૧૯૯૯) ૭ એસ સી સી ૭૩૯-યોગીનાથ ડી. બાગડે વિરુદ્ધ
મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય

૪.૩ તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ અરજીઓને મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે.

પ. તેનાથી વિપરીત, રાજ્ય સત્તામંડળો તરફથી વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી હેનિલ એમ. શાહે આ અરજીઓનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ વિવાદિત આદેશો યોગ્ય રીતે પસાર કર્યા છે અને આ અદાલત દ્વારા કોઈ દખલગીરી કરવામાં ન આવે; અને અરજદારોએ તેમની ફરજ યોગ્ય રીતે નિભાવી નથી; અને તેઓએ તેમની ફરજ દરમિયાન ગંભીર બેદરકારી દર્શાવી છે; અને સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધી છે અને તેનું મૂલ્યાંકન કર્યા પછી, વિવાદિત આદેશો પસાર કર્યા છે, જે ન્યાયી અને યોગ્ય છે; અને રાજ્યએ ભૂલ કરનારા વ્યક્તિઓ સામે યોગ્ય કાર્યવાહી કરવા માટે ૧૨/૦૯/૨૦૦૩ તારીખનો ઠરાવ પાછા જારી કર્યો છે; અને અસામાજિક પ્રવૃત્તિઓ અંગે વડોદરાના આર. આર. સેલ દ્વારા અગાઉથી જ જાણ કરવામાં આવી હતી. ભરૂચ સિટી 'એ' ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનના વિસ્તારોમાં ચાલી રહ્યું છે, ભલે અરજદારોએ તેના પર કાર્યવાહી ન કરી હોય અને તેની અવગણના કરી હોય; અને અરજદારોએ તેમની ફરજોમાં નિષ્ક્રિયતા અને બેદરકારીભર્યો અભિગમ દર્શાવ્યો હોય; અને સત્તાવાળાઓ પાસે સજા લાદવાની સત્તા છે અને તેઓએ અરજદારો પર યોગ્ય રીતે લાદ્યો છે; અને આ અદાલત પાસે વિભાગીય કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશોમાં દખલ કરવાનો ખૂબ જ મર્યાદિત અવકાશ છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ અરજીઓ રદ થઈ શકે છે.

૬. મેં સંબંધિત પક્ષો માટે વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી હરીફ રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધી છે.મેં રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ દસ્તાવેજોનો અભ્યાસ કર્યો છે.ઉપર નોંધાયેલા તથ્યો તેમજ સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલા દાવાઓ અને રજૂઆતોમાંથી, આ અદાલતના મનમાં નીચેના પ્રશ્નો ઉભા થાય છે.

(૧) શું અરજદારો સહિત તમામ ગુનેગારો સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો એ જ ઘટના માટે છે?

(૨) શું અરજદારો સહિત તમામ ગુનેગારો સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો સમાન પ્રકૃતિના છે?

(૩) શું અનુશાસનાત્મક સત્તામંડળે વિભાગીય કાર્યવાહી શરૂ કરતા પહેલા કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવી વાજબી છે?

(૪) શું સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ અરજદારો સહિત તમામ ગુનેગારોને સમાન સજા આપી છે?

(૫) શું સામાવાળા અધિકારીઓ દ્વારા અરજદારો સહિત તમામ ગુનેગારો સાથે નિષ્પક્ષ વ્યવહાર કરવામાં આવે છે?

૭. ૧ ૦૩/૦૩/૨૦૧૮ પર કથિત ગેરવર્તણૂક/બેદરકારી બદલ અરજદારોને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા.સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ ૩૦/૦૬/૨૦૧૮ પર અરજદારો સહિત તમામ ગુનેગારો સામે આરોપો લગાવ્યા છે.આરોપોના કેટલાક અને સાર એ છે કે વડોદરા રેન્જના પોલીસ મહાનિર્દેશક પાસેથી ૨૩/૦૨/૨૦૧૮ તારીખનો ફેક્સ સંદેશ પ્રાપ્ત થયા પછી, ૨૪/૦૨/૨૦૧૮ થી ૦૧/૦૩/૨૦૧૮ સુધીના સમયગાળા દરમિયાન પ્રતિબંધ-જુગારની ઝુંબેશ ગોઠવવામાં આવે છે; અને તમારા પોલીસ સ્ટેશન વિસ્તારમાં પ્રતિબંધ અને સૂચિબદ્ધ બુટલેગર્સની પ્રવૃત્તિઓ પર નજર રાખવા અને પ્રતિબંધિત કરવા માટે, તમે તમારી ફરજ નિભાવવામાં નિષ્ફળ ગયા છો અને ફરજમાં ગંભીર બેદરકારી દર્શાવી છે, કારણ કે વડોદરા આર. આર. સેલને અગાઉથી માહિતી પર તમારા પોલીસ સ્ટેશન વિસ્તારમાંથી પૂરતા પ્રમાણમાં પ્રતિબંધના કેસ મળ્યા છે; અને રાજ્ય સરકાર તેમજ વડોદરા રેન્જ ઓફિસે, વારંવાર, આવી પ્રવૃત્તિઓ પર પ્રતિબંધ મૂકવા અને પ્રતિબંધ સંબંધિત કાયદો અને વ્યવસ્થાની સ્થિતિ યોગ્ય રીતે જાળવવા માટે સૂચના આપવામાં આવે છે, અન્યથા ભૂલ કરનાર વ્યક્તિઓ સામે કડક કાર્યવાહી થવી જોઈએ; અને તમે તમારી ફરજો નિભાવવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છો અને તેથી, ગુજરાત સિવિલ સર્વિસીસ (શિસ્ત) નિયમો, ૧૯૭૧ ના નિયમ-૩ હેઠળ જવાબદાર ઠેરવવામાં આવે છે.

તેથી, ગુનેગારો અરજદારો અને અન્ય વ્યક્તિઓ છે, જેમાં ભરૂચ સિટી 'એ' ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનના ઈન-ચાર્જ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરનો સમાવેશ થાય છે અને આરોપો બધા પર સમાન છે.

૭.૨ સત્તાવાળાઓએ નોટિસો જારી કરી છે અને બદલામાં, તમામ ગુનેગારો દ્વારા દાખલ કરાયેલા જવાબોને ધ્યાનમાં લીધા છે.પ્રાથમિક તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી, જેમાં તપાસ અધિકારીએ રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધા પછી તેમજ રેકૉર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા પછી-મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી, જાણવા મળ્યું હતું કે તમામ ગુનેગારો સામે આરોપો સાબિત થયા નથી અને તપાસ અધિકારી દ્વારા અહેવાલ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.

જો કે, તપાસ અધિકારી દ્વારા આપવામાં આવેલા તારણોની અવગણના કરીને, શિસ્ત સત્તામંડળે ઉપર નોંધાયેલા આરોપો માટે તમામ ગુનેગારોને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરી છે.આ તબક્કે, શિસ્ત સત્તામંડળે તેના અહેવાલમાં તપાસ અધિકારી દ્વારા નોંધાયેલા તારણોની વિરુદ્ધ કોઈ તારણો આપ્યા નથી અને સીધા જ કારણદર્શક નોટિસ જારી કરીને વિભાગીય કાર્યવાહી હાથ ધરી છે.શિસ્ત સત્તામંડળે, આ તબક્કે, પક્ષપાત દર્શાવ્યો છે અને તે મુજબ, ઉપરોક્ત કારણદર્શક નોટિસમાં જ સજા વિશે જાણ કરી છે.આ અદાલત શિસ્ત સત્તામંડળના આચરણને સમજવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે કોઈ પણ સત્તાધિકારી

કેવી રીતે સજાનો પૂર્વગ્રહ કરી શકે છે, તે પણ તપાસ અધિકારીના તારણો સામે કોઈ તારણો આપ્યા વિના.

આ તબક્કે, ૨૦૨૨ (૦) એ. આઈ. જે. ઈ. એલ.-એચ. સી. ૨૪૩૭૯૧ માં નોંધાયેલા કે. વી. દેસાઈ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૯ તેમજ તેના સંબંધિત અવલોકન, જે નીચે મુજબ છે:

“૯. આ અદાલતે ૨૧/૦૨/૨૦૦૮ તારીખની કારણદર્શક નોટિસનો અભ્યાસ કર્યો છે. નોટિસનો સંપૂર્ણ અભ્યાસ દર્શાવે છે કે શિસ્ત અધિકારી હકીકતમાં એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યા છે કે તપાસ અધિકારીનો અહેવાલ સ્વીકારવામાં આવ્યો નથી અને અરજદાર સામેના તમામ આરોપો સાબિત થયા હોવાનું માનવામાં આવે છે. આમ, કારણદર્શક નોટિસમાં જ એક ચોક્કસ તારણ છે જે અસંમત છે, ઉલટાવી રહ્યું છે અને સાબિત થયેલા આરોપોને પકડી રાખે છે. આમ, અરજદારને તેની રજૂઆત રજૂ કરવા માટે કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવી એ નિર્ણયક કવાયત હશે કારણ કે શિસ્ત સત્તાધિકારીએ સાબિત થયેલા આરોપોને પહેલેથી જ નક્કી કરી દીધા છે.

...૧૯.સર્વોચ્ચ અદાલત અને આ અદાલતના ઉપરોક્ત અવલોકનોના પરિપ્રેક્ષ્યમાંથી.જ્યારે શિસ્ત અધિકારી તપાસ અધિકારીના તારણો સાથે અસંમત હોય ત્યારે નીચેના પાસાઓ જાળવવા જરૂરી છે.

(એ) કારણદર્શક નોટિસમાં નોંધાયેલા તપાસ અધિકારીના અહેવાલ સાથે અસંમત શિસ્ત અધિકારીના કામચલાઉ/પ્રસ્તાવિત તારણો હોવા જોઈએ.અસંમતિની કારણદર્શક નોટિસ ગુનેગારને જારી કરવી જોઈએ કે "તેની તરફેણમાં જે તારણો છે તે શા માટે ઉલટાવી શકાય તે જરૂરી નથી".

(સી) કારણદર્શક નોટિસ જારી કરતી વખતે, "આરોપો સાબિત થયા છે" અભિવ્યક્તિ ટાળવી જોઈએ, કારણ કે તે શિસ્ત અધિકારી વતી મનની પૂર્વનિર્ધારિત અરજીને પ્રતિબિંબિત કરશે.

ડી) આવી કારણદર્શક નોટિસમાં ચોક્કસ દંડ, નાના અથવા મોટા દંડની જોગવાઈ કરવામાં આવશે નહીં."શા માટે કોઈપણ દંડ/સજા લાદવામાં આવશે નહીં" એ અભિવ્યક્તિ ટાળવી જોઈએ.

ઈ) અસંમતિની કારણદર્શક નોટિસના ગુનેગારના જવાબને ધ્યાનમાં લીધા પછી, શિસ્ત સત્તામંડળે તપાસ અધિકારીના તારણોને ઉલટાવીને

અપરાધના ચોક્કસ તારણને રેકૉર્ડ કરતો આદેશ પસાર કરવો પડશે, જેમાં આરોપો સાબિત થયા છે કે સાબિત થયા નથી.

એફ) આવા તારણો નોંધ્યા પછી, તે જરૂરી છે કે ગુનેગારને દંડ લાદવા માટે તેનો ખુલાસો માંગતી અંતિમ કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવે.[વીડિયો લવ નિગમ (ઉપરોક્ત)].

જી) કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ પ્રાપ્ત થયા પછી, શિસ્ત સત્તામંડળે યોગ્ય દંડ લાદતો તર્કપૂર્ણ અને બોલતો આદેશ પસાર કરવો પડશે.

..... ”

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૯૩૪/૨૦૧૫, તારીખ ૨૬/૦૬/૨૦૨૪ પર નોંધાયેલા ઇ. એ. સિંઘ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૪૬ જે નીચે મુજબ છે:

“૪૬. તારીખની ૦૩/૦૧/૨૦૦૧ ની કારણદર્શક નોટિસની સામગ્રીનું અવલોકન એ સ્થાપિત કરે છે કે આરોપ નંબર ૧ અને ૪ નો ઉલ્લેખ કરતી વખતે, શિસ્ત સત્તામંડળે હકીકતમાં કારણદર્શક નોટિસમાં ૪ સાબિત

થવા જેવું જ માન્યું છે અને તે પછી, આખરે મૂળ અરજદારને તેનું બચાવ નિવેદન રજૂ કરવા માટે કહેવામાં આવે છે. શિસ્ત સત્તામંડળનો આવો અભિગમ યોગીનાથ ડી. બાગડે (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદા અને તેના પછીના ચુકાદાઓમાં પ્રતિપાદિત કાયદાના સ્થાયી કાનૂની પ્રસ્તાવની વિરુદ્ધ છે. શિસ્ત સત્તામંડળે બિનપુરવાર આરોપ પર તપાસ અધિકારી દ્વારા નોંધાયેલા તારણો પર કેટલાક કામચલાઉ તારણો નોંધવા જરૂરી હતા, અને ત્યારબાદ ગુનેગારનો ખુલાસો માંગવો જોઈએ. વર્તમાન કેસમાં, ૦૩/૦૧/૨૦૦૧ તારીખની કારણદર્શક નોટિસ બહાર પાડતી વખતે, હકીકતમાં, શિસ્ત સત્તામંડળે નંબર ૧ અને ૪નો આરોપ સાબિત કરી દીધો છે. એવું નોંધવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં સુધી આરોપ નંબર ૧ નો સંબંધ છે, એક ચોક્કસ તારણ નોંધવામાં આવ્યું છે કે જોકે તપાસ અધિકારીએ નોંધ્યું છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે કોઈ તપાસ અધિકારીના નામનો ઉલ્લેખ કર્યો નથી, અને તેથી આરોપ નંબર ૧ સાબિત થયો નથી, તેમ છતાં, શિસ્ત સત્તામંડળે નોંધ્યું છે કે માત્ર તપાસ અધિકારી દ્વારા નોંધાયેલા આવા તારણોને કારણે તેની જવાબદારી સમાપ્ત થતી નથી અને આવા નિરીક્ષણ કર્યા પછી, શિસ્ત સત્તામંડળે તારણ કાઢ્યું છે કે આરોપ નંબર ૧ સાબિત થયો છે. તેવી જ રીતે, આરોપ નંબર ૪ નો ઉલ્લેખ કરતી વખતે અને રેકૉર્ડ કરતી વખતે કે ગુજરાત પોલીસ મેન્યુઅલ, ભાગ-૩ ના નિયમ ૪૪૧ (૫) મુજબ, તે સાબિત થાય છે કે અરજદાર આરોપી સાથે ખાનગી

હોટલમાં રોકાયો હતો, જોકે મુંબઈ જેવા મેગા સિટીમાં, જ્યાં પોલીસ લોક-અપ્સ સહેલાઈથી ઉપલબ્ધ છે.આવા અવલોકનો કરીને, ચાર્જ નંબર ૪ પણ સાબિત થયો હોવાનું માનવામાં આવે છે.”

આમ, ઉપરોક્તમાંથી, આ અદાલતને લાગે છે કે વિભાગીય કાર્યવાહી શરૂ કરતા પહેલા શિસ્ત અધિકારી કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં ન્યાયી નથી.તેથી, વિભાગીય કાર્યવાહી પોતે જ શરૂથી રદબાતલ છે.

આખરે, શિસ્ત સત્તામંડળે ભવિષ્યની અસર વિના એક વેતનવૃદ્ધિ અટકાવવાની સજા લાદવામાં આવી છે અને ૦૩/૦૩/૨૦૧૮ થી ૦૭/૦૨/૨૦૧૯ સુધીના સસ્પેન્શન સમયગાળાને સસ્પેન્શન તરીકે ગણવામાં આવે છે.

સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ અરજદારો સહિત તમામ ગુનેગારોને સમાન સજા આપી છે.

૭.૩ શિસ્ત સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સજાના આદેશ સામે, તમામ ગુનેગારોએ અપીલની કાર્યવાહીને પ્રાધાન્ય આપીને સમયસર અપીલ

સત્તામંડળનો સંપર્ક કર્યો છે, જેમાં અપીલ સત્તામંડળે અપીલને નકારી કાઢી છે અને શિસ્ત સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશની પુષ્ટિ કરી છે.

૭.૪ નારાજ થવાથી, તમામ ગુનેગારોએ પુનરાવર્તન અરજીઓ દાખલ કરીને સમયસર પુનરાવર્તન સત્તામંડળનો સંપર્ક કર્યો છે.

૭.૫ અહીંથી ભેદભાવપૂર્ણ વ્યવહાર શરૂ થાય છે.

૭.૬ પુનરીક્ષણ સત્તામંડળે અરજદારોની પુનરીક્ષણ અરજીઓને નકારી કાઢી છે અને શિસ્ત સત્તામંડળ તેમજ અપીલ સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશોની પુષ્ટિ કરી છે.પરંતુ, પ્રભારી પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી સી. બી. ગામિતના કિસ્સામાં, રીવિઝનલ ઓથોરિટીએ તેમને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા તમામ આરોપોમાંથી મુક્ત કરી દીધા છે.આ તબક્કે, પુનરાવર્તિત સત્તામંડળે અરજદારોના કેસમાં નિષ્પક્ષતાથી કામ કર્યું નથી.

આ તબક્કે, લખનઉ ક્ષેત્રીય ગ્રામીણ બેંક વિરુદ્ધ રાજેન્દ્ર સિંહ વિરુદ્ધ (૨૦૧૩) ૧૨ એસ. સી. સી. ૩૭૨ માં નોંધાયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૧૭ ૧૯ સુધી, જે નીચે મુજબ વાંચે છે:

“૧૭. જો જુદા જુદા દંડ લાદતા કેસોના બે સેટમાં સંપૂર્ણ સમાનતા હોય તો તે યોગ્ય રહેશે નહીં કારણ કે એક કેસમાં કોઈપણ/વધુ દંડ લાદવો ભેદભાવપૂર્ણ હશે અને રાજેન્દ્ર યાદવના કેસના સિદ્ધાંતનું ઉલ્લંઘન સમાન હશે, જેની ઉપર નોંધ લેવામાં આવી છે. બીજી બાજુ, જો કોઈ તફાવત હોય, તો અલગ દંડ થઈ શકે છે અને કેટલી રકમ હોવી જોઈએ તે અપીલ અધિકારી પર છોડી દેવું જોઈએ. જો કે, આવા દંડનો ગેરવર્તણૂકની ગંભીરતા સાથે ઉપયોગ થવો જોઈએ અને તે આઘાતજનક રીતે અસંગત ન હોઈ શકે. ઓબેદી (પી) લિમિટેડ કેસના ગુણોત્તર અનુસાર, જો કર્મચારીઓના બે જૂથો દ્વારા કરવામાં આવેલા ગેરવર્તણૂકનું સ્વરૂપ સમાન હોય તો પણ, કર્મચારીના એક જૂથ દ્વારા દોષ સ્વીકારવું અને નરમાશપૂર્ણ દ્રષ્ટિકોણ માટે વિનંતી કરવી એ અન્ય કર્મચારીઓની સરખામણીમાં તેમને ઓછી સજાને યોગ્ય ઠેરવશે, જેમણે અસ્વીકારની રીત અપનાવી હતી, પરિણામે તેમની સામે હાથ ધરવામાં આવેલી સંપૂર્ણ તપાસમાં આરોપો આખરે સાબિત થયા હતા. તે કિસ્સામાં, આવા ગુનેગાર કર્મચારીઓ પર વધુ દંડ લાદવામાં આવી શકે છે. તે અનુસરશે કે આરોપોને પડકારવાની તક લેવાનું પસંદ કર્યા પછી આવા કર્મચારીઓ પાછા ન આવી શકે અને એમ ન કહી શકે કે તેમના કિસ્સાઓમાં દંડ એ દંડ કરતાં

વધુ ન હોઈ શકે જે તે કર્મચારીઓ પર લાદવામાં આવે છે જેમણે શરૂઆતમાં આરોપો સ્વીકાર્યા હતા અને બિનશરતી માફી માંગી હતી.

૧૮. અમારા મતે, આ ઓબેઝી (પી) લિમિટેડ અને રાજેન્દ્ર ચાદવના કેસોનું સુમેળભર્યું વાંચન હશે.

૧૯. ઉપર ચર્ચા કરાયેલા સિદ્ધાંતોનો સારાંશ અને સારાંશ નીચે મુજબ કરી શકાય છે:

૧૯.૧ જ્યારે તપાસમાં ગેરવર્તણૂકનો આરોપ (ઓ) સાબિત થાય છે ત્યારે કોઈ ચોક્કસ કેસમાં લાદવાની સજાનું પ્રમાણ અનિવાર્યપણે વિભાગીય અધિકારીઓના કાર્યક્ષેત્રમાં હોય છે.

૧૯.૨ અદાલતો શિસ્ત/વિભાગીય અધિકારીઓનું કાર્ય સંભાળી શકતી નથી અને સજાની માત્રા અને દંડની પ્રકૃતિ નક્કી કરી શકતી નથી. તે એનાયત કરવામાં આવશે, કારણ કે આ કાર્ય સંપૂર્ણપણે સક્ષમ અધિકારીના અધિકારક્ષેત્રમાં છે;

૧૯.૩ શિસ્ત અધિકારી દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજામાં દખલ કરવા માટે મર્યાદિત ન્યાયિક સમીક્ષા ઉપલબ્ધ છે, માત્ર એવા કિસ્સાઓમાં કે જ્યાં આવી સજા અદાલતની અંતરાત્મા માટે આઘાતજનક હોવાનું જણાય;

૧૯.૪ આવા કિસ્સામાં પણ જ્યારે સજાને ગુનેગાર કર્મચારી સામે ઘડવામાં આવેલા આરોપોની પ્રકૃતિ સાથે આઘાતજનક રીતે અસંગત તરીકે અલગ રાખવામાં આવે છે, ત્યારે કાર્યવાહીનો યોગ્ય માર્ગ એ છે કે દંડનો યોગ્ય આદેશ પસાર કરવાના નિર્દેશ સાથે આ બાબતને શિસ્ત અધિકારી અથવા અપીલ અધિકારીને પરત મોકલવી.આવા કેસમાં દંડ શું હોવો જોઈએ તે અંગે કોર્ટ પોતે આદેશ આપી શકતી નથી.

૧૯.૫ ઉપરના પેરા (ડી) માં જણાવેલા સિદ્ધાંતનો એકમાત્ર અપવાદ એવા કિસ્સાઓમાં હશે કે જ્યાં ગેરવર્તણૂકના આરોપો સમાન હોય અથવા સહ-ગુનેગાર પર વધુ ગંભીર આરોપો લાદવામાં આવ્યા હોય ત્યારે પણ અનુશાસનાત્મક સત્તા દ્વારા સહ-દોષિતને ઓછી સજા આપવામાં આવે.આ સમાનતાના સિદ્ધાંત પર હશે જ્યારે તે જોવા મળે છે કે સંબંધિત કર્મચારી અને સહ-પ્રતિનિધિ સમાન રીતે મૂકવામાં આવે છે.જો કે, બંને વચ્ચે સંપૂર્ણ સમાનતા હોવી જોઈએ, માત્ર આરોપની પ્રકૃતિના સંદર્ભમાં જ નહીં પરંતુ બંને કિસ્સાઓમાં આરોપપત્રની સેવા પછીના અનુગામી

વર્તનમાં પણ.જો કો-ડેલિનક્વન્ટ આરોપો સ્વીકારે છે, અયોગ્ય માફી સાથે પસ્તાવો સૂચવે છે, તો તેને ઓછી સજા ન્યાયી ગણાશે.”

(૧૯૯૯) ૭ એસ. સી. સી. ૭૩૯ માં નોંધાયેલા યોગીનાથ ડી. બાગડે વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૩૬ અને તેના ૩૭, જે નીચે પ્રમાણે વાંચે છે:

“૩૬. પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી હરીશ એન. સાલ્વેએ દલીલ કરી છે કે શિસ્તની કાર્યવાહી ત્યારે સમાપ્ત થાય છે જ્યારે ગુનેગારને આરોપોમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે અથવા જ્યારે તેને આરોપો સાબિત થવા પર સજા આપવામાં આવે.તાત્કાલિક કેસમાં, શિસ્ત સમિતિએ અપીલકર્તાને આખરે રાજ્ય સરકારને તેને સેવામાંથી બરતરફ કરવાની ભલામણ કરતા પહેલા તેની સુનાવણી કરવાની તક આપી હોવાથી, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું સંપૂર્ણ પાલન કરવામાં આવ્યું હતું અને તે પણ તે તબક્કા પહેલા જ્યારે આખરે કાર્યવાહીનો અંત લાવવામાં આવ્યો હતો.તેમણે દલીલ કરી હતી કે માત્ર તપાસ અધિકારી દ્વારા નોંધાયેલા તારણો જ નહીં, પરંતુ જે કારણોસર શિસ્ત સમિતિ તે તારણો સાથે સહમત ન હતી, તે અપીલકર્તાને જણાવવામાં આવ્યું હતું, જેમને

કારણ દર્શાવવા માટે નોટિસ પણ જારી કરવામાં આવી હતી કે તેમને સેવામાંથી કેમ બરતરફ ન કરવામાં આવે.તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે અપીલકર્તાએ એક જવાબ રજૂ કર્યો હતો જેમાં તેમણે તે કારણો પર હુમલો કર્યો હતો જેના માટે શિસ્ત સમિતિએ તપાસ અધિકારીના તારણો સાથે અસંમત થવાનો નિર્ણય લીધો હતો અને તેથી, આ કેસના આપેલ સંજોગોમાં, એવું ન કહી શકાય કે કોઈ પણ તબક્કે નિષ્ફળતા અથવા તકનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૭. આ દલીલ દેખીતી રીતે ધ્વનિ જણાય છે પરંતુ થોડું ધ્યાન આપવાથી તે બહાર આવશે કે તે ખાલી વાસણમાંથી પડતાં પ્રતિધ્વનિઓ જેવું લાગે છે.વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જેની અવગણના કરવામાં આવે છે તે એ છે કે અપીલકર્તા સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો અંગેનો અંતિમ નિર્ણય શિસ્ત સમિતિ દ્વારા તેને સુનાવણીની કોઈ તક આપ્યા વિના જ લેવામાં આવ્યો હતો.તે નિર્ણય લીધા પછી, શિસ્ત સમિતિના સભ્યોએ મહારાષ્ટ્ર સિવિલ સર્વિસીસ (શિસ્ત અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૭૯ના નિયમ પમાં ઉદ્દેખિત બરતરફીની મોટી સજા સામે અપીલકર્તાને માત્ર કારણદર્શક નોટિસ જારી કરી હતી.આ પ્રક્રિયા પંજાબ નેશનલ બેંક (૧૯૯૮ એ આઈ આર (એસ સી ડબલ્યુ) ૨૭૬૨ ના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાની વિરુદ્ધ હતી: એ આઈ આર ૧૯૯૮

એસ સી ૨૭૧૩:૧૯૯૮ લેબ આઈ સી ૩૦૧૨:૧૯૯૮ તમામ એલજે ૨૦૦૯) (ઉપરોક્ત) જેમાં અગાઉના નિર્ણયોને અનુસરીને સ્પષ્ટ રીતે જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે, જો શિસ્ત અધિકારી તપાસ અધિકારીના તારણો સાથે સહમત ન હોય કે આરોપો સાબિત થયા નથી, તો તેણે તે તબક્કે ગુનેગારને સુનાવણીની તક પૂરી પાડવી પડશે, જેથી શિસ્ત અધિકારીને ખાતરી આપવા માટે હજુ પણ થોડો અવકાશ બાકી રહી શકે કે તપાસ અધિકારી દ્વારા પહેલેથી જ નોંધાયેલા તારણો ન્યાયી અને યોગ્ય હતા.કેટલાક કિસ્સાઓમાં સુનાવણીની નિર્ણય પછીની તક ઉપલબ્ધ હોવા છતાં, ઓછામાં ઓછા, વર્તમાન કેસના સંજોગોમાં તેનો કોઈ ફાયદો થશે નહીં.”

૭.૭ આ તબક્કે, (૨૦૧૭) ૨ એસ. સી. સી. ૩૦૮ માં નોંધાયેલા અલ્હાબાદ બેંક વિરુદ્ધ કૃષ્ણ નારાયણ તિવારીના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૭ અને તેમાંથી ૮, જે નીચે પ્રમાણે વાંચે છે:

“૭. અમે બારમાં રજૂઆતો પર અમારી ચિંતાપૂર્વક વિચારણા કરી છે.એ વાત સાચી છે કે રિટ કોર્ટ રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ પુરાવાના આધારે વિભાગીય સત્તામંડળ દ્વારા નોંધાયેલા તથ્યોના તારણોમાં દખલ કરવામાં ખૂબ જ

ધીમી છે.પરંતુ તે પણ એટલું જ સાચું છે કે જે કેસમાં શિસ્ત સત્તાધિકારી એવા તારણની નોંધ કરે છે જે કોઈપણ પુરાવા દ્વારા અસમર્થિત હોય અથવા એવા તારણ કે જેના પર કોઈ વાજબી વ્યક્તિ પહોંચી શકતી ન હોય, તો રિટ કોર્ટ આ બાબતની તપાસ કરવા અને યોગ્ય કેસોમાં રાહત આપવા માટે જો ફરજ બંધાયેલી ન હોય તો તે ન્યાયી ગણાશે.જો તપાસ પોતે જ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉલ્લંઘનને કારણે દૂષિત કરવામાં આવી હોય, જેમ કે વર્તમાન કેસમાં કથિત સ્થિતિ છે, તો રિટ કોર્ટ ચોક્કસપણે શિસ્તની તપાસ અથવા તે આધારે સક્ષમ અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા પરિણામી આદેશોમાં દખલ કરશે.તપાસ અધિકારી અથવા શિસ્ત અધિકારી દ્વારા બુદ્ધિનો ઉપયોગ ન કરવો, તેમના દ્વારા લેવાયેલા નિષ્કર્ષના સમર્થનમાં કારણોની નોંધણી ન કરવી એ પણ એવા આધારો છે જેના પર રિટ અદાલતો સજાના આદેશોમાં દખલ કરવાનું વાજબી ઠેરવે છે.આ કેસમાં ઉચ્ચ અદાલતે શિસ્ત સત્તામંડળ અને અપીલ સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશમાં આ તમામ નબળાઈઓ શોધી કાઢી છે.પ્રતિવાદીનો કેસ કે જે બચાવમાં અગ્રણી પુરાવા માટે વાજબી અને વાજબી તક આપ્યા વિના તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી તે અપીલકર્તા દ્વારા અસરકારક રીતે રદિયો આપવામાં આવ્યો નથી.વધુ મહત્વની વાત એ છે કે શિસ્ત સત્તામંડળે પુરાવાની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી હોય તેવું લાગતું નથી કે તેના નિષ્કર્ષના સમર્થનમાં કારણો પણ નોંધ્યા

નથી.અપીલ સત્તામંડળે તેના પોતાના કારણો નોંધવાને બદલે અને સ્વતંત્ર રીતે રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીની પ્રશંસા કરવાને બદલે ગુકસાનનું અપમાન ઉમેરવા માટે, ફક્ત શિસ્ત સત્તામંડળના તારણોને પુનઃઉત્પાદિત કર્યા.બધાએ તપાસ અધિકારીને જણાવ્યું હતું કે, શિસ્ત સત્તામંડળ અને અપીલ સત્તામંડળ તેમની ફરજો નિભાવવામાં નિષ્ફળ ગયા છે જેના પરિણામે ન્યાયની નિષ્ફળતા થઈ છે.ઉચ્ચ અદાલતનો તે મત હતો કે શિસ્ત સત્તામંડળ અને અપીલ સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશોમાં દખલ કરવાનો અધિકાર હતો.

૮. આ દરખાસ્ત સાથે કોઈ ઝઘડો નથી કે એવા કિસ્સાઓમાં કે જ્યાં ઉચ્ચ અદાલતને પ્રક્રિયાગત રીતે અથવા અન્યથા તપાસની ખામી હોવાનું જણાય છે, ત્યાં હંમેશા યોગ્ય માર્ગ એ છે કે તે બાબતને ફરીથી કરવા માટે સંબંધિત અધિકારીને પાછી મોકલી દેવામાં આવે.તે માર્ગ વર્તમાન કિસ્સામાં પણ અનુસરી શકાયો હોત.આ બાબતને યોગ્ય તપાસ અને નવા અહેવાલ અને આદેશ માટે શિસ્ત અધિકારી અથવા તપાસ અધિકારીને પરત મોકલી શકાય છે.પરંતુ આપેલ પરિસ્થિતિમાં તે એકમાત્ર રસ્તો ખુલ્લો ન હોઈ શકે.એવી પરિસ્થિતિઓ હોઈ શકે છે કે જ્યાં લાંબા સમયના વિલંબ અથવા આવા અન્ય દેખરેખના સંજોગોને કારણે રિટ કોર્ટ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા નવી તપાસ અથવા નવા આદેશનો નિર્દેશ

આપવો અયોગ્ય, કઠોર અથવા અન્યથા બિનજરૂરી માને છે.આ કેસમાં ઉચ્ચ અદાલતે બરાબર આ જ કર્યું છે."

માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે યોગીનાથ ડી બાગડે (ઉપરોક્ત) માં અવલોકન કર્યું છે કે "...બંધારણ હેઠળ ઉચ્ચ અદાલત અને આ અદાલતને ઉપલબ્ધ ન્યાયિક સમીક્ષાની સત્તા સ્થાનિક તપાસને પણ આગળ ધપાવે છે અને જો તારણોને ટેકો આપવા માટે કોઈ પુરાવા ન હોય અથવા નોંધાયેલા તારણો એવા હોય કે જે સામાન્ય સમજદાર વ્યક્તિ દ્વારા પહોંચી શકાયા ન હોત અથવા તારણો વિકૃત હતા તો અદાલતો તેમાં પહોંચેલા તારણોમાં દખલ કરી શકે છે"

૭.૮ આમ, ઉપરથી, આ અદાલતને લાગે છે કે સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ નિષ્પક્ષતાથી કામ કર્યું નથી.વધુમાં, સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ અરજદારો સામે વિભાગીય કાર્યવાહી શરૂ કરતા પહેલા તપાસ અધિકારીના તારણોને રદિયો આપતા યોગ્ય તારણો આપ્યા નથી.વધુમાં, અરજદારો શ્રી સી. બી. ગામિત જેવા જ સ્થિત વ્યક્તિઓ છે, જેમને પુનરીક્ષણ કાર્યવાહીમાં પુનરીક્ષણ અધિકારી દ્વારા નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે.તેથી, અરજદારોને એવી જ સારવાર આપવી જોઈએ જેનો વર્તમાન કેસમાં અભાવ છે.આરંભથી, સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ પૂર્વગ્રહ અને પૂર્વ-નિર્ણય મન સાથે કામ કર્યું છે અને વિવાદિત આદેશો પસાર

કર્યા છે.તેથી, આ અદાલતને લાગે છે કે વિવાદિત આદેશોને રદ કરવાની જરૂર છે અને અરજદારોને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કરવાની જરૂર છે.

૮. ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, નીચેનો આદેશ પસાર કરવામાં આવે છે.

૮.૧ આ તમામ અરજીઓને મંજૂરી છે.

૮.૨ સામાવાળા સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરાયેલા ૨૬/૦૩/૨૦૧૮,૦૧/૦૩/૦૬ ૨૦૧૯ અને ૩૧/૦૧/૨૦૨૦ ના વિવાદિત આદેશો આથી રદ કરવામાં આવે છે અને રદ કરવામાં આવે છે.

૮.૩ દરેક અરજીની આરોપપત્ર પણ રદ કરવામાં આવે છે અને તેને બાજુ પર મૂકી દેવામાં આવે છે.

૮.૪ અરજદારોને ભરૂચ જિલ્લા પોલીસ અધિક્ષક દ્વારા જારી કરાયેલ ૩૦/૦૬/૨૦૧૮ તારીખના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા તમામ આરોપોમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે છે.

૮.૫ અરજદારોને ૦૩/૦૩/૨૦૧૮ થી ૦૭/૦૨/૨૦૧૯ સુધીના સમયગાળા માટે તમામ હેતુઓ માટે 'ફરજ પર' ગણવામાં આવશે.

૮.૬ પરિણામે, સામાવાળા સત્તાવાળાઓને આજથી આઠ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં અરજદારોને તમામ પરિણામી લાભો અને તેની બાકી રકમ, જો કોઈ હોય તો, તે મુજબ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

૮.૭ તે મુજબ નિયમને સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવે છે. સીધી સેવાની મંજૂરી છે.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*